

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

24 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:
președinte – Petru Moraru,
judecătorii – Galina Stratulat și Maria Ghervas,

examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2015, în cauza penală în privința lui

Frunză Virgiliu Petru, născut la 05 septembrie 1973, originar s. Zămcioji, r-nul Strășeni și domiciliat mun. Chișinău, str. Gh. Madan 44/2, ap.21.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 01.03. - 30.07.2010;

Instanța de apel: 01.09. - 25.11.2010,

30.10.2012-11.12.2013,

17.07.2014 - 29.01.2015;

Instanța de recurs: 31.05. - 25.09.2012,

04.03. - 20.05.2014,

28.04. - 24.06.2015.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Căușeni din 30 iulie 2010, a fost încetat procesul penal intentat în privința lui Frunză Virgiliu, în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

1.1. Prin decizia Judecătoriei Căușeni din 30 iulie 2010 s-a dispus încetarea procesului contravențional în privința lui Frunză Virgiliu în săvîrșirea contravenției prevăzute de art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), ca urmare a intervenirii termenului de prescripție pentru aplicarea sancțiunii contravenționale.

2. De către organul de urmărire penală, Frunză Virgiliu a fost pus sub învinuire pentru faptul că, activînd în calitate de polițist operativ al grupului de luptă al Detașamentului intervenție acțiuni speciale al Brigăzii de Poliție cu Destinație Specială „Fulger”, fiind persoană cu funcție de răspundere, la 30 septembrie 2008, aproximativ la ora 9⁰⁰, deplasîndu-se spre locul de muncă - postul vamal intern Hagimus, r-nul Căușeni, pentru exercitarea obligațiilor de serviciu legate de combaterea infracționalității și traficului ilicit de mărfuri, a intrat împreună cu colegii săi de serviciu, Leu Iurie și Boguș Grigore, în livada de mere care aparține SA „Ghermes-Agroservice”, amplasată în extravilanul s. Fîrlădeni, r-nul Căușeni, unde în pofida

faptului că nu li s-a permis, aceștia au cules câteva mere, iar la somația paznicului să părăsească livada, Frunză Virgiliu a inițiat un conflict cu acesta, în cadrul căruia, depășind în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, i-a aplicat cet. Burcă Valentin o lovitură cu palma în regiunea feței, provocându-i dureri fizice.

3. Procurorul, a declarat apel împotriva sentinței, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei penale cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Frunză Virgiliu să fie condamnat în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, pedeapsa numită să fie suspendată condiționat pe un termen de probă de 1 an.

În motivarea cererii, acuzatorul a enunțat că prima instanță, eronat a considerat că lipsește legătura directă dintre acțiunile inculpatului în calitatea lui de persoană cu funcție de răspundere și competențele sau atribuțiile de serviciu acordate acestuia prin lege sau alte acte normative.

La fel, apelantul a criticat și concluzia primei instanțe cu privire la lipsa unei daune considerabile ale drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate Burcă Valentin, ultimul fiind umilit, iar umilința reprezintă o vătămare psiho-emoțională gravă a persoanei, care produce suferințe psihice și care o face să-și creeze o imagine nefavorabilă despre organele afacerilor interne.

A invocat procurorul, că prima instanță neîntemeiat a dispus încetarea procesului penal în privința inculpatului și l-a atras la răspundere contravențională, soarta cazului contravențional soluționând-o printr-o decizie separată, fapt ce depășește cadrul reglementărilor procesului penal în speță.

Mai mult, procurorul a remarcat că instanța de judecată nu dispune de atribuții legale de a intenta din proprie inițiativă un proces contravențional, în cazul când acesta nu a fost intentat.

3.1. Procurorul, a contestat cu recurs decizia primei instanțe, prin care s-a dispus încetarea procesului contravențional în privința lui Frunză Virgiliu, solicitând casarea acesteia din motiv că soluția adoptată depășește cadrul reglementărilor procesului penal, or potrivit prevederilor art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 25 noiembrie 2010, a fost admis apelul procurorului, casate sentința și decizia Judecătoriei Căușeni din 30 iulie 2010, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care Frunză Virgiliu a fost condamnat în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, la 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, inclusiv în organele afacerilor interne pe un termen de 2 ani, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

5. Avocatul Balmuș Ștefan în numele inculpatului Frunză Virgiliu, invocând dezacordul cu decizia instanței de apel a declarat recurs ordinar, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței primei instanțe, argumentând că incorect instanța de apel a juns la concluzia că acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii de care a fost recunoscut vinovat, deoarece acesta în fața paznicului nu s-a legitimat ca colaborator al BPDS „Fulger”, că inițiatorul conflictului a fost însuși partea vătămată,

care l-a provocat pe inculpat, astfel că examinarea cauzei a fost bazată doar pe presupuneri și versiunile înaintate de procuror, iar în rechizitoriu intenționat au fost incluse date denaturate ce nu corespund adevărului și declarațiilor martorilor date în cadrul urmăririi penale; instanța de apel a încălcat dreptul la apărare al inculpatului, deoarece avocatul prin contract nu a fost citat în instanța de apel.

6. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 25 septembrie 2012, a fost admis recursul ordinar declarat de avocatul Balmuș Ștefan în numele inculpatului Frunză Virgiliu, casată decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a constatat, că instanța de apel a încălcat dreptul inculpatului la un proces echitabil, precum și dreptul la apărare, deoarece în ședința instanței de apel din 25 noiembrie 2010, avocatul acestuia, Balmuș Ștefan, nu a fost citat, iar inculpatul nu a cunoscut despre data examinării cauzei, fiind plecat peste hotarele țării.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 11 decembrie 2013, a fost admis apelul procurorului din alte considerente, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care procesul penal de învinuire a lui Frunză Virgiliu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, a fost încetat, pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție administrativă, prevăzută de art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), cu încetarea procesului contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că prima instanță corect a conchis că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele unei infracțiuni, ci constituie o contravenție, însă incorect s-a pronunțat prin două acte judecătorești separate, astfel, prin sentință a încetat procesul penal de comitere a infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii și prin decizie a încetat procedura contravențională, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

Totodată, instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a constatat că acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, deoarece nu a fost stabilită legătură directă, obligatorie pentru cazurile de exces de putere sau de depășire a atribuțiilor de serviciu, dintre acțiunile inculpatului, ca persoană cu funcție de răspundere - colaborator operativ al BPDS „Fulger”, competențele și atribuțiile de serviciu acordate acestuia prin lege sau alte acte normative precum și urmările survenite.

La fel, instanța de apel a constatat că, în cauză, nu a fost stabilită survenirea unor daune considerabile demnității sau sănătății părții vătămate, or aplicarea violenței, potrivit dispoziției art. 328 alin. (2) Cod penal, presupune cauzarea vătămării ușoare sau medii a integrității corporale sau a sănătății, însă asemenea consecințe în cauză nu au fost stabilite și nici nu au fost incriminate, acuzarea a pretins doar provocarea durerilor fizice, fapt ce rezultă și din declarațiile părții vătămate, care nu a avut careva prejudicii pentru sănătate, doar s-a simțit umilit, ceea ce în coraport cu prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, nu atestă caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, prima instanță corect a reținut că inculpatul și colegii lui au acționat ca persoane fizice și acțiunile acestuia, care „fiind persoană cu funcție de răspundere - polițist și purtând uniformă, la o observație în fond întemeiată a paznicului, nu a dat dovadă de suficientă răbdare și diligență, lăsându-se provocat de reacția neadecvată a paznicului, a făcut în lipsa necesității uz de forță, aplicându-i acestuia o lovitură cu palma la față pentru a-l calma”, nu constituie componenta de infracțiune - exces de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, ci alcătuiesc componenta contravenției „abuzul de putere” prevăzut de art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), adică folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu într-un mod care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, în cazul când aceasta nu constituie o infracțiune, fiind dovedită prin depozitiile părții vătămate Burcă V., a martorilor Șapoval G., Olaru D., Guțu L. și actele cauzei - ordinul vice-ministrului MAI nr. 38 ef din 06 aprilie 2007, dispoziția comandantului BPDS privind direcțiile de deplasare a efectivului antrenat la posturile vamale interne de control.

Astfel, instanța de apel, a considerat posibilă corectarea omisiunii primei instanțe, care considerând că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, dar constituie o contravenție administrativă, s-a expus prin două acte judecătorești, pe când trebuia să se expună într-un singur act.

7.1. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 11 decembrie 2013, a fost admis recursul procurorului, casată decizia Judecătoriei Căușeni din 30 iulie 2010, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul contravențional intentat în privința lui Frunză Virgiliu în baza art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), a fost încetat pe motiv că pentru aceeași faptă și aceeași persoană există o decizie definitivă și executorie.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a enunțat, că prin decizia anterioară a Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 11 decembrie 2013 a fost admis apelul procurorului din alte considerente, casată sentința Judecătoriei Căușeni din 30 iulie 2010, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care procesul penal de învinuire a lui Frunză Virgiliu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție administrativă, prevăzută de art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), cu încetarea procesului contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională.

Astfel, instanța de recurs a notat, că eroarea admisă de prima instanță, în sensul că reîncadrând acțiunile lui Frunză Virgiliu din art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal în art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), s-a pronunțat prin două acte judecătorești separate, contrar prevederilor art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, deja au fost corectate prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 11 decembrie 2013. La caz, existând deja pronunțată o decizie definitivă și executorie prin care a fost încetat procesul contravențional intentat în baza art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), în privința lui Frunză Virgiliu, ca urmare a intervenirii prescripției de atragere la aplicarea sancțiunii contravenționale.

8. Procurorul, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bender din 11 decembrie 2013, prin care a fost admis apelul procurorului din alte considerente, casată sentința Judecătorei Căușeni din 30 iulie 2010, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, prin care procesul penal de învinuire a lui Frunză Virgiliu în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal a fost încetat, pe motiv că fapta acestuia constituie o contravenție administrativă, prevăzută de art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), cu încetarea procesului contravențional, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere contravențională, solicitând casarea acesteia și restituirea cauzei spre o nouă rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea cererii procurorul a invocat că instanța de apel neîntemeiat a dispus admiterea apelului declarat de procuror din „alte considerente”, și anume a faptului că prima instanță greșit când a soluționat speța a emis două acte procesuale sentință și decizie, deoarece legea nu prevede o astfel de sintagmă; instanța încetând procesul penal neîntemeiat a dedus lipsa unei daune aduse drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate, coraportînd-o la prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, pe când în cazul dat nu se pune discuția de daune evaluate în echivalent material, dar a daunelor aduse drepturilor și intereselor ocrotite de lege a părții vătămate, care prin acțiunile inculpatului a fost umilit, fapt ce reprezintă o vătămare psiho-emoțională, ce produce suferințe psihice și care face să-și creeze o imagine nefavorabilă despre organele afacerilor interne.

Procurorul a mai menționat că instanța de apel, urma să țină cont de aspectul dacă nu cumva fapta inculpatului are o nouă încadrare juridică, în virtutea intervenirii retroactivității legii penale. Or, norma penală incriminată lui Frunză Virgiliu a fost abrogată prin Legea nr. 252 din 08 noiembrie 2012, în vigoare din 21 decembrie 2012, însă instanța de apel a apreciat pericolul social al faptei săvârșite de către inculpat prin prisma art. 328 alin. (2) lit. „a” Cod penal, fără a ține cont de faptul că fapta incriminată nu a fost decriminalizată dar reglementată de o altă normă penală, și anume în art. 166¹ alin. (1) Cod penal.

9. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 20 mai 2014, a fost admis recursul ordinar declarat de procuror, casată total decizia instanței de apel și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

La adoptarea soluției nominalizate, instanța de recurs a reținut, că instanța de apel nu a dat o apreciere completă fiecărei probe aduse de procuror în susținerea învinuirii formulate inculpatului, nu s-a expus de ce respinge probele administrate pe parcursul urmăririi penale în baza cărora Frunză Virgiliu a fost învinuit în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, dar a conchis printr-o frază că acțiunile inculpatului care „fiind persoană cu funcție de răspundere - polițist și purtînd uniformă, la o observație în fond întemeiată a paznicului, nu a dat dovadă de suficientă răbdare și diligență, lăsîndu-se provocat de reacția neadecvată a paznicului, a făcut fără de necesitate uz de forță, aplicîndu-i acestuia o lovitură cu palma la față pentru a-l calma” nu constituie componenta de infracțiune „exes de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu”, dar alcătuiesc componenta contravenției „abuzului de putere” prevăzută la art. 174²⁷ Cod cu

privire la contravențiile administrative (red. 1985), circumstanțe ce au fost constatate de către prima instanță prin totalitatea de probe acumulate în cauza penală.

Instanța de recurs, la acest capitol a remarcat cu referire la prevederile art. 93 Cod de procedură penală, că atât din apelul declarat, cât și din materialele dosarului rezultă că, în confirmarea învinuirii, procurorul ca probă a adus declarațiile părții vătămate, Burcă Valentin, care a menționat că prin acțiunile inculpatului, care i-a aplicat lovitura în față, dînsul a fost umilit, astfel acestuia i-a fost cauzată o daună drepturilor și intereselor ocrotite de lege și care a creat o imagine nefavorabilă despre organele afacerilor interne a republicii.

A conchis instanța de recurs, că ținînd cont de motivele invocate în apel, instanța de apel era obligată să se expună amănunțit asupra lor, însă nu le-a dat nici o apreciere.

Descriind elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 Cod penal, instanța de recurs, a enunțat că, instanța de apel urmează să verifice, dacă sînt întrunite condițiile pentru angajarea răspunderii penale a inculpatului sub aspectul comiterii infracțiunii de exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu, în formă calificată și în urma verificării probelor administrate în cauză, să adopte o hotărîre legală și motivată.

La fel, instanța de recurs a menționat că, deși instanțele de fond ajungînd la concluzia că fapta inculpatului constituie contravenție administrativă prevăzută de art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), contrar prevederilor art. 394 alin. (1) Cod de procedură penală, nu a descris fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, cu indicarea locului, timpului, modul săvîrșirii acesteia, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, ce ar determina calificarea faptei săvîrșite conform contravenției administrative.

10. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2015, a fost admis din alte motive apelul procurorului, casată sentința, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărîre prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Frunză Virgiliu intentat în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii.

Totodată, Frunză Virgiliu a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), cu încetarea procesului contravențional pe motivul intervenirii termenului de prescripție.

La adoptarea soluției date, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a reîncadrat acțiunile lui Frunză Virgiliu din prevederile art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal în art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), însă incorect s-a pronunțat prin două acte judecătorești separate, sentința Judecătoriei Căușeni din 30 iulie 2010 privind încetarea procesului penal de învinuire a lui Frunză Virgiliu de comiterea infracțiunii penale prevăzute la art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, și separat s-a expus prin decizie potrivit procedurii contravenționale prin care a încetat procesul contravențional prevăzut la art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), în privința lui Frunză Virgiliu ca urmare a intervenirii prescripției de tragere la răspundere contravențională.

Astfel, instanța de apel la acest segment a făcut referire la art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, care statuează că, în cazul în care fapta persoanei constituie o

contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al R. Moldova.

Concomitent, instanța de apel a reținut că prima instanță corect a constatat, că acțiunile lui Frunză Virgiliu nu întrunesc elementele infracțiunii penale prevăzute la art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal cu calificativul „excesul de putere” sau „depășirea atribuțiilor de serviciu”, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin Lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, însoțite de aplicarea violenței, deoarece n-a fost stabilită legătură directă obligatorie pentru cazurile de exces de putere sau de depășire a atribuțiilor de serviciu, dintre acțiunile acestuia ca persoană cu funcție de răspundere - colaborator operativ al BPDS „Fulger” din cadrul postului vamal intern Hagimus, r-nul Căușeni, competențele și atribuțiile de serviciu acordate acestuia prin lege sau alte acte normative și acțiunile acestuia precum și urmările survenite.

Tot aici, instanța de apel a reținut că nu s-a constatat survenirea unor daune considerabile demnității și sănătății părții vătămate, întrucât aplicarea violenței în sensul art. 328 alin. (2) Cod penal presupune cauzarea vătămării ușoare sau medii integrității corporale sau sănătății, însă asemenea consecințe în cauza dată nu au fost stabilite și nici nu au fost incriminate, or acuzarea a pretins doar provocarea durerilor fizice, iar partea vătămată a declarat că careva prejudicii pentru sănătate nu a avut de la lovitură, doar s-a simțit umilit, fapt ce în coraport cu art. 126 alin. (2) Cod penal, nu atestă caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate.

Așadar, instanța de apel, apreciind în cumul probele dosarului, a stabilit cu certitudine că acțiunile lui Frunză Virgiliu nu constituie componența de infracțiune prevăzută de art. 328 alin. (2) Cod penal, „exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu”, ci alcătuiesc componența contravenției „abuzul de putere”, prevăzută la art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), conform indicilor calificativi - folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu într-un mod ce contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, în cazul în care aceasta nu constituie o infracțiune, împrejurări care au fost constatate de către prima instanță prin totalitatea de probe acumulate în cauza penală, apreciate cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității.

Cu referire la prevederile art. 275 pct. 3 Cod de procedură penală, instanța de apel a menționat că, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care: fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Astfel, instanța de apel reținând prevederile art. 30 Cod contravențional, care statuează că, prescripția înlătură răspunderea contravențională, termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de 3 luni, termenul de prescripție curge de la data săvârșirii contravenției, a menționat că deoarece fapta a fost săvârșită la 30 septembrie 2008, termenul de prescripție a expirat.

În susținerea acestei opinii, instanța de apel a reținut și prevederile art. 441 Cod contravențional, potrivit cărora procesul contravențional pornit încetează dacă se constată careva din temeiurile prevăzute la art. art. 3 alin. (3), 4 alin. (3), 20-31

Cod contravențional, iar conform art. 461 Cod contravențional în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute la art. art. 441, 445, instanța încetează procesul contravențional.

11. Procurorul în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia instanței de apel, solicitând casarea acesteia cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, procurorul a invocat dezacordul cu hotărârile judecătorești ale instanțelor de fond, menționând că acestea sunt neîntemeiate și ilegale în partea ce ține de încetarea procesului penal în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, cu atragerea lui Frunză Virgiliu la răspundere contravențională.

Procurorul consideră că instanța de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului, iar decizia contestată urmează a fi casată cu rejudecarea cauzei în apel, potrivit prevederilor art. 435 Cod de procedură penală.

Sușține procurorul că, instanța de judecată a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate.

Astfel, menționează acuzatorul, că decizia instanței este contrară stării de fapt stabilite în baza probelor examinate în cadrul cercetării judecătorești și contravine art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală.

În speță, instanțele de fond au dat apreciere numai unor probe care în opinia lor dovedesc nevinovăția inculpatului Frunză Virgiliu, încălcând cerințele art. 394 alin. (3) pct. 2) Cod de procedură penală.

Procurorul menționează că, instanța de apel nu s-a expus, nu a cercetat și nu a apreciat la justa valoare următoarele probe expuse în apelul procurorului care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate și anume.

La 30 septembrie 2008, inculpatul Frunză Virgiliu, începând cu orele 8:00 se afla în misiune de serviciu. În sarcina respectivului în calitatea oficială de colaborator de poliție, potrivit prevederilor art. 2 al Legii cu privire la poliție (în vigoare la data săvârșirii faptei) fiind obligațiuni de ordin general precum apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității, drepturilor, libertăților, intereselor și averii cetățenilor de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime, menținerea ordinii publice și asigurarea securității publice, precum și obligațiuni speciale de blanchetă (prevăzute în ordine și dispoziții speciale ale conducerii MAI și nemijlocit a subdiviziunii în care respectivul activează) precum ar fi combaterea traficului ilicit de mărfuri.

Acuzarea este de opinia, că nerespectarea obligațiilor legale conduce în toate cazurile în conformitate cu prevederile art. 26 al Legii cu privire la poliție (în vigoare la data săvârșirii faptei) la survenirea răspunderii în conformitate cu legislația și Statutul disciplinar al organelor afacerilor interne.

În acest context, consideră că nu este relevant faptul dacă inculpatul era antrenat doar la realizarea unor sarcini limitate speciale precum combaterea traficului ilicit de mărfuri, or, dînsul era obligat să stea la straja drepturilor și intereselor constituționale ale persoanelor fizice și juridice dar nu să le încalce intenționat, fie și în cazul exprimării unei revolte împotriva unor acțiuni/expresii ale victimei care însă nu prezintă

careva grad de ilegalitate dar care i-au produs agresorului anumite deranjamente emoționale.

Totodată, consideră că instanțele de fond au soluționat soarta procesului penal prin încetarea lui și ca urmare a interpretării eronate a noțiunii de daune, or concluzia instanțelor despre lipsa unei daune aduse drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate Burcă Valentin, este una eronată.

Mai mult, instanța de apel, raportînd circumstanțele cazului la prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, nu a atestat caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate.

La caz, au fost invocate doar cauzarea de daune drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate. Intensitatea suferințelor părții vătămate nu urmează să implice catalogarea daunelor respective ca fiind considerabile sau nu, ori, dreptul la siguranța persoanei urmează să fie inalienabil și intangibil, indiferent de oricare circumstanță.

În acest context, acuzatorul de stat invocă poziția părții vătămate referitor la faptul că prin acțiunile intenționate ale inculpatului Frunză Virgiliu dînsul a fost umilit, fiindu-i cauzată o daună drepturilor și intereselor ocrotite de lege și care a creat o imagine nefavorabilă despre organele afacerilor interne ale republicii.

Relevă acuzatorul, că umiliința părții vătămate urma a fi considerată de către instanța de apel ca o daună a drepturilor și intereselor ocrotite de lege a părții vătămate, ori, umiliința reprezintă o vătămare psiho-emoțională gravă a persoanei care îi produce suferințe psihice.

Susține acuzarea, că reglementarea juridică a situației respective este definită de art. 126 alin. (2) Cod penal, conform căruia caracterul considerabil în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege se stabilește luîndu-se în considerare gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Mai mult, argumentul instanțelor de fond potrivit căruia nu au survenit daune considerabile aduse demnității și/sau sănătății părții vătămate din simplu motiv că noțiunea de „violență” presupune în mod necesar „cauzarea vătămării ușoare sau medii integrității corporale și sănătății”, în viziunea procurorului, nu este întemeiat, specificînd că dacă Codul penal nu face definiția noțiunii de „violență”, aceasta urmează a fi intuită din sensul ei lingvistic și literar.

Concomitent, sensul noțiunii respective urma a fi raportat la ansamblul normelor juridice cuprinse în Codul penal, „violența” în acest caz, urmînd a fi percepută ca orice acțiune fizică cu caracter violent, de natură să aducă părții vătămate o durere fizică, vătămări a integrității corporale și sănătății, ușoare sau medii.

Or, în speță ambele instanțe de judecată au constatat că de către inculpatul Frunză Virgiliu a fost aplicată violența asupra părții vătămate Burcă Valentin.

Procurorul menționează, că obiectul juridic special al infracțiunii specificate la art. 328 Cod penal, îl constituie relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care presupune îndeplinirea de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu în mod corect, fără excese, cu respectarea intereselor publice, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și ale celor juridice. Obiectul material, îl reprezintă sau poate să-l reprezinte corpul persoanei ori bunurile mobile sau imobile.

Latura obiectivă a acestei infracțiuni are următoarea structură: 1) fapta

prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege; 2) urmările prejudiciabile, și anume daunele în proporții considerabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice; 3) legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Infrațiunea prevăzută de art. 328 Cod penal, poate fi săvârșită numai pe calea acțiunii și aceasta se consideră consumată din momentul producerii daunelor în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Prin „daune în proporții considerabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice” se înțelege după caz: 1) vătămarea ușoară sau medie a integrității corporale sau a sănătății; 2) leziunile corporale care nu implică un prejudiciu pentru sănătate; 3) daunele materiale care nu ating proporțiile mari etc.

Relevă procurorul, că instanța de apel era obligată să verifice, dacă sunt întrunite condițiile pentru angajarea răspunderii penale a inculpatului sub aspectul comiterii infrațiunii de exces de putere sau depășire a atribuțiilor de serviciu, în formă calificată și în urma verificării probelor administrate în cauză, să adopte o hotărâre legală și motivată.

12. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Totodată, conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent.

Din conținutul recursului ordinar declarat, se constată că criticile recurentului referitor la legalitatea deciziei instanței de apel se întemeiază pe dispozițiile art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală, și anume, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Așadar, Colegiul penal verificând textul recursului declarat, constată că procurorul în argumentarea acestuia, expune desfășurat circumstanțele de fapt ale cauzei, așa cum au fost expuse în învinuire, considerând că instanța de apel a dat o apreciere incorectă probelor prezentate de acuzare și nu a apreciat multilateral și obiectiv probele administrate, care în cumul dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului în săvârșirea infrațiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal.

De asemenea, recurentul specifică că instanța de apel, nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, ceea ce echivalează cu nerezolvarea fondului apelului.

Însă, verificând conținutul deciziei atacate în raport cu criticele enunțate,

Colegiul penal conchide că la judecarea apelului instanța a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la admiterea apelului declarat de procuror, din alte motive decât cele enunțate în cererea de apel, cu casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Frunză Virgiliu intentat în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta acestuia nu întrunește elementele infracțiunii. Totodată, Frunză Virgiliu a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției prevăzute de art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), cu încetarea procesului contravențional pe motivul intervenirii termenului de prescripție.

Astfel, în conformitate cu art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță și cercetându-le suplimentar, a ajuns la concluzia că deși prima instanță corect a reîncadrat acțiunile lui Frunză Virgiliu de la art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal în temeiul art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), totuși incorect s-a pronunțat prin două acte judecătorești separate, sentința Judecătoriei Căușeni din 30 iulie 2010 privind încetarea procesului penal de învinuire a lui Frunză Virgiliu de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, din motiv că fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, și separat s-a expus prin decizie potrivit procedurii contravenționale prin care a încetat procesul contravențional prevăzut la art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), în privința lui Frunză Virgiliu ca urmare a intervenirii prescripției de tragere la răspundere contravențională.

În acest context reținând că la caz prezintă relevanță prevederile art. 332 alin. (2) Cod de procedură penală, care statuează că, în cazul în care fapta persoanei constituie o contravenție administrativă, instanța încetează procesul penal și, concomitent, soluționează cauza conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova, prevederi care nu au fost luate în considerație de către prima instanță, eroare care însă a fost corectată prin hotărârea adoptată la caz de către instanța de apel.

Deci, Colegiul penal consideră că deși recurentul este de opinia că instanța de apel nu a dat răspuns la toate motivele invocate în apel, aceste afirmații urmează a fi apreciate ca declarative, întrucât din conținutul hotărârii contestate rezultă cert motivele pentru care instanța de apel a adoptat soluția în speța examinată.

În conexiunea circumstanțelor relatate, fiind cert că instanța de apel, a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 27, 99-101 Cod de procedură penală, examinând probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât ale apărării, cât și ale acuzării, astfel că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului Frunză Virgiliu prin prisma cumulului de probe anexate la dosar ca: declarațiile lui Frunză Virgiliu în cadrul ședințelor primei instanțe (f. d. 84, vol. I); declarațiile părții vătămate Burcă Valentin, date în prima instanță și verificate în instanța de apel (f. d. 85-86, vol. I); declarațiile martorului Boguș Grigore, date în prima instanță și verificate în instanța de apel (f. d. 90, vol. I); declarațiile martorului Leu Iurie, date în prima instanță

și verificate în instanța de apel (f. d. 91, vol. I); declarațiile martorului Șapoval Grigore, date în prima instanță și verificate în instanța de apel (f. d. 89, vol. I); declarațiile martorului Rotari Constantin, date în prima instanță și verificate în instanța de apel (f. d. 87-88); declarațiile martorului Barbăneagră Ion, date în prima instanță și verificate în instanța de apel (f. d. 93, vol. I); declarațiile martorului Țurcan Alexandru (f. d. 92, vol. I); declarațiile martorului Olaru Dumitru date în prima instanță și verificate în instanța de apel (f. d. 94, vol. I); declarațiile martorului Guțu Leonid (f. d. 95, vol. I); ordinul vice-ministrului Ministerului Afacerilor Interne al R. Moldova nr. 38 EF din 06 aprilie 2007 (f. d. 30, vol. I); directiva de deplasare din 29 septembrie 2008 (f. d. 26, vol. I); ordonanța privind aplicarea măsurii preventive în privința lui Frunză Virgiliu din 19 iulie 2009 și obligația de a nu părăsi localitatea (f. d. 47-48); caracteristica de serviciu a lui Frunză Virgiliu (f. d. 52), care în concluzie au confirmat vinovăția inculpatului în comiterea contravenției prevăzute de art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), în vigoare la data comiterii faptei.

În ceea ce privește dezacordul recurentului cu reîncadrarea de către instanța de apel a faptei incriminate lui Frunză Virgiliu din art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal în temeiul art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), Colegiul penal menționează că încadrarea juridică a acțiunilor lui Frunză Virgiliu a avut loc în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, instanța de apel la acest capitol menționând că acțiunile lui Frunză Virgiliu nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal cu calificativul „excesul de putere” sau „depășirea atribuțiilor de serviciu”, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin Lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, însoțite de aplicarea violenței, deoarece n-a fost stabilită legătură directă obligatorie pentru cazurile de exces de putere sau de depășire a atribuțiilor de serviciu, dintre acțiunile acestuia ca persoană cu funcție de răspundere - colaborator operativ al BPDS „Fulger” din cadrul postului vamal intern Hagimus, r-nul Căușeni, competențele și atribuțiile de serviciu acordate acestuia prin lege sau alte acte normative și acțiunile acestuia precum și urmările survenite.

Or, acțiunile lui Frunză Virgiliu alcătuiesc componenta contravenției „abuzului de putere”, prevăzută la art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative (red. 1985), conform indicilor calificativi - folosirea intenționată de către o persoană cu funcție de răspundere a situației de serviciu într-un mod ce contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, în cazul în care aceasta nu constituie o infracțiune,

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a reținut că aplicarea violenței în sensul art. 328 alin. (2) Cod penal presupune cauzarea vătămării ușoare sau medii integrității corporale sau sănătății, însă asemenea consecințe în cauza dată nu au fost stabilite și nici nu au fost incriminate, întrucât acuzarea a pretins doar provocarea durerilor fizice.

Față de cele ce preced, Colegiul penal apreciază drept corectă stabilirea de către instanța de apel a situației de fapt, precum și încadrarea juridică a faptei săvârșite de Frunză Virgiliu în temeiul art. 174²⁷ Cod cu privire la contravențiile administrative

(red. 1985), în vigoare la data comiterii faptei.

În ceea ce ține de criticele formulate de recurent, precum că instanța de apel a interpretat eronat noțiunea de daune, considerînd că în acțiunile lui Frunză Virgiliu lipsesc cauzarea anumitor daune aduse drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale părții vătămate Burcă Valentin.

Colegiul penal menționează că, aceste aspecte au fost apreciate de către instanța de apel prin prisma prevederilor art. 126 alin. (2) Cod penal, care a conchis că din declarațiile părții vătămate nu rezultă că aceasta ar fi suportat în urma loviturii careva prejudicii, ci s-a simțit umilit, fapt ce nu atestă caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate.

În virtutea considerentelor expuse supra, nefiind constatată prezența erorilor de drept ce ar genera casarea hotărîrii contestate sub aspectele invocate, soluția instanței de apel fiind legală și corespunzătoare circumstanțelor de fapt și de drept stabilite în cauză, Colegiul penal consideră ca fiind neîntemeiate criticile formulate de către procuror în cererea de recurs ordinar deferit spre examinare.

13. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Gavriliță, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 ianuarie 2015, în cauza penală în privința lui **Frunză Virgiliu Petru**, fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 iulie 2015.

Președinte

Petru Moraru

Judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas